

О.О. Мітягін, полковник,
В.А. Коваленко, підполковник,
О.М. Голубєва,
О.С. Мельниченко
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

У статті на основі аналізу навчальних планів та навчальних програм досліджено особливості вивчення економічних дисциплін як складової процесу професійної підготовки військовослужбовців на оперативно-тактичному рівні у вищих військових навчальних закладах післядипломної освіти України.

Ключові слова: військова освіта, економічна підготовка, рівень знань, післядипломна освіта, самовдосконалення, фінансове забезпечення, економічна діяльність, фінансове планування, внутрішній фінансовий контроль, господарська (фінансово-господарська) діяльність, фінансова дисципліна.

Постановка проблеми. Сучасна воєнно-політична обстановка характеризується глибокими змінами, що відбуваються у системі міжнародних відносин на світовому та регіональному рівнях. Інноваційні умови господарювання вимагають від особистості здатності самостійно визначати цілі, планувати, підбирати способи реалізації цих цілей, працювати на результат і на певні особисті та соціально-значущі досягнення, нести відповідальність за результат своєї праці.

Основою формування такої особистості є освіта, що покликана формувати конкурентоспроможного, мобільного на ринку праці спеціаліста. Особливістю такої людини є: економічність мислення, раціональність поведінки, виражені мотиви вигоди, готовність йти на ризик з почуттям особистої відповідальності.

Стратегією економічного і соціального розвитку України у XXI столітті визначено завдання та напрямки трансформування системи національної освіти. Важливе місце у ній займає економічна освіта, яка має відповідати програмі пріоритетних завдань, пов'язаних із здійсненням політики економічного зростання, докорінних соціальних зрушень.

Мета статті. Дослідити особливості економічної складової процесу професійної підготовки військовослужбовців на оперативно-тактичному рівні у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) післядипломної освіти України.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблеми економічної освіти були об'єктом уваги просвітителів минулого. У працях основоположників класичної економічної теорії – В.Петті, А.Сміта, Д.Рікардо, видатних вітчизняних вчених – Г.С.Сковороди, В.Н.Каразіна, Я.П.Козельського, М.П.Драгоманова, І.Я.Франка, М.І.Туган-Барановського та ін., економічна освіта розглядалась як невід'ємна частина освіти і виховання, наголошувалось на необхідності отримання економічних знань.

Економісти Л.П.Пономарьов та Л.Ю.Епштейн розглядали економічну освіту як суттєвий фактор розвитку господарства, необхідну умову наукової організації виробництва, як важливий засіб формування свідомого ставлення до праці і суспільної власності у членів громади.

Гносеологічний аспект проблеми економічної освіти і виховання, їх сутність та місце в системі реальної свідомості, понятійний апарат визначили філософи В.А. Демічев, А.В. Дроздов, І.Б. Іткін, В.Д. Попов, О.К. Уледов, В.П. Феофанов. У своїх дослідженнях вони розглядали економічні форми суспільної свідомості, характеризували шляхи формування економічного мислення. І.Б. Іткін визначив сутність, місце і основні категорії економічної освіти, що має значення для обґрунтування її змісту.

Значне місце економічна освіта займала у працях педагогів: О.Ю. Архипова, В.Я. Боброва, Т.М. Боголіб, О.О. Романовського, В.Є. Сичева, Г.О. Ковальчук, І.М. Носаченко.

Виклад основного матеріалу. У Законі України “Про вищу освіту” чітко визначена мета освіти – “всесторонній розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору. Освіта в Україні ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національної свідомості, взаємоповаги між націями і народами” [1, с. 451].

Метою вищої загальнонаціональної освіти є підвищення якості підготовки кваліфікованих фахівців, формування у них мислення, орієнтованого на майбутнє, професійних і соціально-особистісних якостей, які б дозволили їм повною мірою реалізувати свій інтелектуальний потенціал, мати активну життєву позицію, високий рівень громадянської свідомості, бути компетентними у вирішенні будь-яких завдань. Вимоги до підготовки фахівців сформульовані в інтегрованому вигляді при визначенні категорії якості вищої освіти як сукупності навичок особи з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість і зумовлює здатність задовольняти як особисті духовні і матеріальні потреби, так і потреби суспільства [2].

Складовою національної системи освіти є військова освіта, її розвиток не може не враховувати тенденцій та завдань розвитку останньої. Реформа системи військової освіти, яка здійснюється сьогодні, спрямована на інтеграцію ВВНЗ до єдиної системи освіти і передбачає вдосконалення організаційних, інформаційних, науково-методичних, кадрових, фінансово-економічних засад і галузевих компонентів підготовки фахівців. [3].

Формування економічних знань особливо актуальне на сучасному етапі. “Економічне знання – суттєвий елемент у структурі людської цивілізації, воно є фундаментом, на якому заснована сучасна індустрія, а також усі моральні, інтелектуальні та технологічні досягнення останніх століть. Воно залишає на розсуд людей, чи скористаються вони належним чином багатством цього знання чи ж залишать його невикористаним. Але, якщо їм не вдасться скористатись ним, і вони ставитимуться зневажливо до його вчень, то вони не анулюють економік, вони знищують наше суспільство та рід людський. Економічна наука має справу з фундаментальними проблемами суспільства, що стосуються кожного і належать всім. Це головна справа кожного громадянина” [4, с. 68].

Економічна освіта на сучасному етапі є методологічною базою освітньої діяльності та визначається завданнями переходу до демократичної та правової

держави, ринкової економіки, необхідності наближення її до світових тенденцій економічного і суспільного розвитку.

Розвиток ринкової економіки значною мірою впливає і на дослідження сучасної педагогічної теорії.

На сьогодні є багато праць наукового й прикладного характеру, що спрямовані на дослідження педагогічних проблем економічної освіти й виховання. Слід зауважити, що саме поняття “економічне виховання” вченими розглядається з різних позицій. Дослідники А.Ф. Аменд, М.Л. Малишев, А.С. Нісімчук, Н.П. Рябінова, М.І. Смирнов його сутність визначають як цілеспрямований, систематичний процес, який сприяє формуванню основ економічних знань, умінь та навичок, необхідних для участі у виробничих відносинах.

Складовою частиною економічного виховання є економічна освіта, що визначає освітній аспект теорії економічного виховання та вказує на його зміст. Економічна освіта відображає певний рівень забезпечення особистості знаннями, необхідними для формування морально-економічних рис, підготовки її до виробничої та господарсько-побутової діяльності.

Вимоги суспільства до рівня економічних знань постійно зростають. Досліджуючи особливості професійної освіти європейських країн Н.В. Абашкіна відзначає, що провідною освітньою тенденцією у цих країнах є посилення ролі вищої технічної освіти, а одним з її пріоритетних напрямків окреслено саме економічну складову, яка є визначальною у створенні нової якості життя [5].

Формування нового економічного мислення має спиратися на глибоке знання сучасних економічних процесів, розуміння сутності економічних законів, головних напрямів та протиріч економічного розвитку, а передусім – трансформацію економічних знань у практичні дії, що мають забезпечити високий економічний ефект. Інноваційна система економічної освіти у перспективі має виходити з таких основних положень:

підвищення якості економічного навчання за рахунок організації навчального процесу, змісту навчальних програм, високого рівня педагогічних кадрів, навчально-методичного забезпечення;

фундаменталізації економічної освіти з урахуванням спеціалізації вищого навчального закладу (ВНЗ);

логічної послідовності вивчення економічних дисциплін, спецкурсів протягом усього терміну навчання (з урахуванням навчального навантаження осіб, що навчаються, та відповідного зростання рівня складності матеріалу);

забезпеченні ВНЗ сучасними підручниками, навчальними посібниками, науково-методичними розробками з економічних дисциплін. [6, с. 29–31].

Невід’ємною складовою професійної підготовки, як відзначається у працях В.Г. Герасимчука, В.Є. Сичова, С.В. Войтко, є економічна підготовка, що особливо актуально для військових фахівців при отриманні ними другої освіти. Фундаментальним елементом концепції економічної підготовки дослідники вважають необхідність врахування специфіки професійної діяльності фахівця.

Основою концепції економічної складової професійної підготовки є “економізація”, яка містить дві складові: формування економічного мислення та

розуміння економічних процесів; формування знань та умінь, які дозволяють кваліфіковано виконувати свої професійні обов'язки.

Одним із перспективних напрямків навчання економічних дисциплін М.І. Носаченко вважає проблемний підхід, у якому виділяє декілька рівнів проблемності: початковий (переважає монологічний проблемний виклад навчального матеріалу); діалогічний (постановка проблеми викладачем та їх спільне вирішення під час аналізу та узагальнення фактів, їх систематизація на семінарах, плани яких заздалегідь надаються викладачем); дослідницький (самостійне вирішення проблемних ситуацій через висунення гіпотези, розробку плану її перевірки, аналіз отриманих результатів та формулювання висновків) [6, с. 48].

Економічна підготовка у ВВНЗ має певні особливості. З аналізу навчальних планів п'яти військових інститутів, що входять до складу Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (НУОУ) впливає, що складовою нормативної частини програми підготовки фахівців за циклом професійно-орієнтованих гуманітарних та соціально-економічних дисциплін є навчальна дисципліна “Управління фінансово-господарською діяльністю військових частин”, яка забезпечує підготовку слухачів за кваліфікацією – професіонал військового управління у сфері оборони, офіцер військового управління оперативно-тактичного рівня для проходження служби на посадах за призначенням. При її вивченні використовуються наступні поняття і визначення:

Фінансове забезпечення – це система заходів з організації фінансового господарства та здійснення своєчасного і належного забезпечення потреб військових частин (в/ч) в коштах для виконання поставлених завдань.

Фінансова дисципліна – обов'язкове для в/ч дотримання встановлених та чинних правил і норм ведення військового і фінансового господарства.

Бюджетна система України – сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного та адміністративних устроїв і врегульована нормами права.

Бюджетні установи – органи державної влади, місцевого самоврядування та організації, створені ними, які повністю утримуються за рахунок відповідного державного чи місцевого бюджету.

Кошторис бюджетних установ – основний плановий документ, який надає повноваження бюджетній установі щодо отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на рік відповідно до бюджетних призначень.

Бюджетне призначення – повноваження, надане головному розпоряднику бюджетних коштів Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України або рішенням про місцевий бюджет, що має кількісні та часові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

Економічна діяльність – процес виробництва продукції (товарів та послуг), який здійснюється з використанням певних ресурсів: сировини, матеріалів, устаткування, робочої сили, технологічних процесів тощо.

Розпорядник бюджетних коштів – бюджетна установа в особі її керівника, уповноважена на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення витрат бюджету.

Фінансове планування – формування та уточнення кошторису доходів та видатків бюджетної установи.

Бухгалтерський облік – складова частина системи обліку, що включає сукупність правил, методик та процедур обліку для виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та обміну інформацією про господарські операції та процеси, передачі їх зовнішнім користувачам для прийняття управлінських рішень. На основі даних бухгалтерського обліку складається фінансова звітність.

Внутрішній фінансовий контроль – комплекс дій, правил та заходів, запроваджених керівництвом суб'єкта господарювання державного сектора економіки, що постійно застосовується з метою забезпечення дотримання законності при здійсненні фінансово-господарської діяльності.

Господарська (фінансово-господарська) діяльність – діяльність юридичної або фізичної особи, спрямована на отримання доходу у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, у разі коли безпосередня участь такої особи в організації цієї діяльності є постійною та суттєвою.

Курс дисципліни “Управління фінансово-господарською діяльністю військових частин” складається з одного змістовного модулю “Основи управління фінансовим забезпеченням, обліком і контролем матеріальних та фінансових ресурсів військових частин”, який вивчається: *слухачами денної форми навчання* – протягом першого півріччя першого навчального року та включає в себе 81 годину, з яких: для слухачів денної форми навчання – 40 годин під керівництвом викладача (лекцій – 8 годин, модифікованих занять – 4 години практичних занять – 10 годин, круглих столів – 8 годин, воєнно-економічна гра (ВЕГ) – 6 годин, модульний контроль – 4 години), 41 година – самостійна підготовка.

Слухачами заочної форми навчання – протягом першого та другого установчого збору, першого та другого міжзбірного періоду, першого та другого підсумкового збору та включає 81 годину, з яких: під керівництвом викладача – 16 годин (лекції – 6 годин., семінарські заняття (круглі столи) – 6 годин, модульний контроль – 4 години); самостійна робота – 57 годин.

Метою навчального курсу дисципліни “Управління фінансово-господарською діяльністю військових частин” є:

формування системи знань про сучасні проблеми оборонного планування та прийняття управлінських рішень, управління економікою та фінансами Збройних Сил України (ЗСУ);

удосконалення навичок, творчої оцінки, аналізу та вирішення питань оборонної економіки, підвищення компетенції слухачів у використанні воєнно-економічних знань у професійній діяльності;

виховання управлінської культури, економічного мислення та економічної поведінки;

формування умінь організовувати економічну й фінансово-господарську діяльність з урахуванням економічних ризиків, ведення обліку та контролю, ефективно використовувати матеріальні, фінансові та трудові ресурси;

розвиток ініціативи, організаторських здібностей та вольових якостей;

виховання почуття високої відповідальності за підвищення ефективності управління економікою та фінансами ЗСУ, досягнення позитивних результатів фінансово-господарської діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є система теоретичних знань про оборонне та бюджетне планування, порядок управління забезпеченням військ (сил) фінансовими ресурсами й матеріально-технічними засобами та їх використанням з дотриманням вимог діючого законодавства.

Основними видами занять з навчальної дисципліни є лекції, групові заняття, практичні заняття, семінарські заняття, воєнно-економічна гра, самостійні заняття, модульний контроль.

На лекціях даються систематизовані основи знань та практичного досвіду з питань фінансового та матеріального забезпечення військ (сил), розкривається сучасний стан і перспективи його розвитку, концентрується увага на вузлових питаннях організації фінансового та матеріального забезпечення як у мирний час, так і в особливий період.

Завданням семінарських занять є поглиблення і закріплення знань, одержаних слухачами на лекціях і в процесі самостійної роботи над навчальною та науковою літературою.

Воєнно-економічна гра проводиться з метою набуття практичних навичок щодо порядку організації та здійснення фінансового планування (формування кошторису) в окремі в/ч та напрацювання слухачами вмінь аналізувати отримані показники та приймати управлінські рішення.

Самостійна робота здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу; закріплення знань та практичних умінь; виконання індивідуальних завдань і магістерських робіт; підготовки до занять і контрольних заходів; формування культури розумової праці, самостійності та ініціативи.

Складовою частиною навчального процесу є контроль знань, який органічно взаємопов'язаний з засвоєнням навчального матеріалу та формуванням професійної майстерності у слухачів. Поточний контроль проводиться на всіх видах навчальних занять у вигляді усного опитування або письмового експрес-контролю.

Після вивчення логічно завершених частин програми навчальної дисципліни проводиться модульний контроль з використанням тестових завдань відкритої форми, зміст яких визначається матеріалом навчальних тем, що підлягають перевірці.

Підсумковий контроль проводиться за сумою результатів оцінювання модульного контролю та забезпечує оцінку результатів навчання слухачів.

Оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістовного модулю “Основи управління фінансовим забезпеченням, обліком і контролем матеріальних та фінансових ресурсів військових частин” здійснюється за сумою балів, отриманих за практичну роботу (семінарські та групові заняття), за виконання тестових завдань відкритої форми критеріально-орієнтовного типу та усної доповіді під час модульного контролю комбінованої форми. Максимальна кількість балів складає 81 бал (з них 61 бал за виконання завдань та усну доповідь під час проведення тестового контролю та 20 балів за практичну роботу). Якщо за результатами практичної роботи набрано менше 12 балів, до тестування слухач не допускається. Критичним результатом є 49 балів (60% від максимальної оцінки).

Загальна оцінка засвоєння навчального матеріалу визначається, як сума балів, отриманих за результатами модульного контролю за такими критеріями: “відмінно” – 81...73 бали; “добре” – 72...61 бал; “задовільно” – 60...49 балів; “незадовільно” – 48 і менше балів.

У результаті опанування навчальної дисципліни “Управління фінансово-господарською діяльністю військових частин” слухачі повинні знати:

суть та зміст оборонного та бюджетного планування у ЗС України, та шляхи його удосконалення;

порядок управління економічною та фінансово-господарською діяльністю військових частин з дотриманням діючої нормативно-правової бази;

організацію фінансового планування, витребування та отримання бюджетних асигнувань;

порядок використання матеріальних та фінансових ресурсів;

організацію обліку та контролю за фінансово-господарською діяльністю військ (сил);

алгоритм дій керівного складу в/ч з метою попередження та усунення фінансових порушень.

На основі набутих знань слухачі повинні вміти:

організувати та здійснювати фінансове забезпечення військ (сил) у мирний час та під час підготовки та ведення бою (операції);

виконувати функціональні завдання щодо організації фінансового

забезпечення військ (сил) у складі міжвидових органів військового управління оперативно-тактичного рівня;

проводити воєнно-економічний аналіз та оперативно-тактичні розрахунки щодо забезпечення військ (сил) фінансовими та матеріальними ресурсами;

приймати управлінські рішення з питань ефективного управління фінансовими ресурсами щодо забезпечення обороноздатності країни як в мирний, так і в воєнний час.

Науковими основами дисципліни є положення теорії управління економікою і фінансами у бюджетній сфері, дослідження порядку і правил формування та використання кошторисів бюджетних установ, прийняття управлінських рішень; результати теоретичних досліджень проблем фінансового та матеріального забезпечення потреб військ (сил).

Методологічними основами дисципліни є принципи організації фінансового та матеріального забезпечення військ (сил), положення військової педагогіки і психології.

Навчання з дисципліни базується на теоретичних розробках воєнної науки, положеннях законодавчих та нормативних актів з питань фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності військ (сил), а також на знаннях слухачів, отриманих під час навчання у військово-навчальних закладах та на досвіді служби у військах (силах).

Комплексність навчання досягається взаємоузгодженням тематики та порядку викладання навчального матеріалу дисципліни відповідно до комплексного тематичного плану вивчення оперативно-тактичних дисциплін, який відповідає логіці роботи посадових осіб органів військового управління під час підготовки та в ході бою (операції).

Навчальна дисципліна базується на загальноекономічних науках

“Економічна теорія”, “Державні фінанси”, “Економіка і фінанси”, спеціальних економічних науках: “Фінанси бюджетної сфери”, “Економіка праці”, “Фінансовий контроль і аудит”, “Бухгалтерський облік і аудит”, “Бюджетна система України”, та на галузевих економічних науках: “Воєнна економіка”, “Фінанси Збройних Сил України”, “Оборонна економіка”, “Оборонне планування та прийняття управлінських рішень”.

Питання дисципліни відпрацьовуються у логічному зв'язку з відповідними розділами навчальних дисциплін “Військові аспекти національного законодавства”, “Повсякденна діяльність військових частин”, “Танко-технічне та автотехнічне забезпечення військ (сил)”, “Тилове та медичне забезпечення військ (сил)”, “Морально-психологічне забезпечення дій військ (сил)”, “Метрологічне забезпечення військ (сил)”.

Навчальні матеріали вивчаються послідовно за трьома темами, логічно поєднаними між собою відповідно програми навчальної дисципліни. Теоретична підготовка слухачів базується на знанні вимог керівних документів з фінансового та матеріального забезпечення, основ бюджетної політики держави в сфері оборони, а також методик вирішення основних завдань забезпечення військ фінансовими та матеріальними ресурсами.

Для покращення наочності навчального матеріалу та якості підготовки при проведенні занять використовуються сучасні технічні засоби навчання.

Механізм реалізації кінцевої мети, досягнення необхідного рівня знань та сформованості вмінь ґрунтується на використанні індивідуального підходу до навчання, мотивованого спонукання до самостійного розв'язання проблемних питань, які пропонуються викладачем, використанні сучасних інформаційних технологій та забезпечення проведення більшості занять в інтерактивній формі.

Вдосконалення викладання навчальної дисципліни полягає у використанні прогресивних підходів до проведення занять, сучасних інформаційно-педагогічних технологій навчання, які враховують підготовку оперативного складу органів військового управління та підвищать рівень їх злагодженості в перспективних організаційно-штатних структурах, збільшення залучення слухачів до участі у навчаннях, тренуваннях, які проводяться з військами, та наукових дослідженнях, що проводяться кафедрою економіки та фінансового забезпечення НУОУ імені Івана Черняхівського.

На нашу думку, для модернізації навчання економічних дисциплін необхідно підвищувати ефективність навчання через мотивацію та активізацію сприйняття; індивідуалізацію навчання; систематизацію знань; створення середовища, сприятливого для економічного навчання; орієнтацію на практичну діяльність; поступову реалізацію навчального матеріалу на умовно-професійному рівні засвоєння.

Висновки. Отже, особливостями вивчення економічних дисциплін у ВВНЗ післядипломної освіти є формування системи знань про оборонне та бюджетне планування, порядок управління забезпечення військ (сил) фінансовими ресурсами й матеріально-технічними засобами та їх використання з дотриманням вимог чинного законодавства. Крім того, набуття економічних знань сприяє формуванню економічної культури військових фахівців як інноваційного компоненту професійної компетентності військового фахівця, розширює його адаптаційні можливості в інноваційному економічному середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року № 1556–VII.
2. Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 “Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року”.
3. Концепція оптимізації підготовки кадрів та організації надання освітніх послуг у навчальних закладах Міноборони, інших центральних органів виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями і правоохоронними органами. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 17 липня 2003 р. № 436-р. (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 01.08.2006 № 1074 (1074-2006 п.)). – <http://www.uapravo.het /data/base 37/ ukr 37918.htm>.
4. Мизес Людвиг. / Теория и история. Интерпретация социально-экономической эволюции / Людвиг Мизес / перевод с англ. под ред. докт. экон. наук, проф. А.Г. Грязновой. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 770 с.
5. Абашкина М.В. Рушійні сили розвитку вищої професійної освіти в зарубіжних країнах /М.В. Абашкина // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць.: у 2-х ч. / Редкол. І.А. Зязюн (голова) та ін. – К.: Винниця, 2002. – С. 26–30.
6. Наукові засади економіки та управління освітою / Статті, доповіді Всеукраїнської науково-теоретичної конференції аспірантів та вчених. 14 квітня 2004 р., м. Переяслав-Хмельницький – К.: Підручники і посібники, 2004. – 168 с.

О.А. Митягин, полковник,
В.А. Коваленко, подполковник,
Е.Н. Голубева, Е.С. Мельниченко
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Чернышевского

ОСОБЕННОСТИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ В ВЫСШИХ ВОЕННЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье на основе анализа учебных планов и учебных программ проведено исследование особенностей изучения экономических дисциплин как составляющей процесса профессиональной подготовки военнослужащих на оперативно-тактическом уровне в высших учебных заведениях Украины.

Ключевые слова: военное образование, экономическая подготовка, уровень знаний, последипломное образование, самоусовершенствование, финансовое обеспечение, экономическая деятельность, финансовое планирование, внутренний финансовый контроль, хозяйственная (финансово-хозяйственная) деятельность, финансовая дисциплина.

O.A. Mitiahin, colonel,
V.A. Kovalenko, lieutenant colonel,
E.N. Golubeva, E.S. Melnichenko
Natsional Defense University of Ukrainy of the
name of Ivan Chernyakhovskogo

FEATURES EKONOMICHESKOY TRAINING IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTION POSTGRADUATE EDUCATION

In statt based on the analysis of curricula and training programs studied features ekonomicheskikh study disciplines as an integral protsesa by professional military training in the operational-tactical level visshih educational institutions of Ukraine.

Key words: voennoe education ekonomicheskaya training, knowledge, postgraduate education, self-help, financial support, ekonomicheskaya activities, financial planning, internal control fynansovy, economic (financial and economic) activity fynansovaya discipline.